

OSAAMISEN TUNNISTAMISEN JA TUNNUSTAMISEN MITOITUKSEN PERIAATTEET JA ARVOSANOJEN MUUNTAMINEN AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA

OPH-1634-2021, 1.8.2021 alkaen

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Määräykset ja ohjeet 2021:4a

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2021:4a

ISBN 978-952-13-6749-6 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Taitto: Grano Oy

www.oph.fi

4.6.2021

OPH-1634-2021

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Voimassaoloaika: **1.8.2021 alkaen toistaiseksi**

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 531/2017, 47 § 3 mom.

Kumoaa Opetushallituksen määräyksen
OPH-501-2018

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa

Opetushallitus on päättänyt osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista ja arvosanojen muuntamisesta liitteen mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjän tulee noudattaa määräystä ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2021 lähtien.

Lisätietoja määräyksestä ja siitä, mistä se on saatavissa, saa Opetushallituksen ammatillisen osaamisen yksiköstä tai ruotsinkielisen koulutuksen yksiköstä.

Pääjohtaja

Samu Seitsalo

Opetusneuvos

Tuija Laukkanen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITE

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa

SISÄLTÖ

1	SÄÄDÖKSET5
2	OSAAMISEN TUNNUSTAMISEN MITOITUKSEN PERIAATTEET.6
2.1	Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet lukio-opinnoista6
2.2	Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet korkeakouluopinnoista6
2.3	Osaamisen tunnustaminen valmentavassa koulutuksessa6
3	ARVOSANOJEN MUUNTAMINEN.7
	LIITTEET.9
	Liite 1.9
	Liite 2.12

1 SÄÄDÖKSET

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 46 ja 47 §:ssä. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella selvittää, tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan aiemmin hankittu osaaminen, joka vastaa suoritettavan tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita.

Edellä mainitun lain 12 §:n mukaan tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko tutkinnon tai valmentavan koulutuksen ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) 10 §:ssä säädetään tarkemmin tutkintokoulutuksen opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen menettelytavat, jotka koulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille.

Ammatillisen tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointiasteikosta säädetään edellä mainitun asetuksen 11 §:ssä. Asetuksen 25 § siirtymäsäännöksissä säädetään, että osaamisen arviointiasteikko on kolmiportainen, jos opiskelija on otettu suorittamaan ammatillista perustutkintoa ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain tai ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetun lain nojalla ja opiskelija suorittaa tutkinnon siirtymäajalla loppuun. Muutoin ammatillisessa perustutkinnossa numeerinen arviointiasteikko on viisiportainen.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 47 §:n mukaan Opetushallitus voi määrätä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista sekä arvosanojen muuntamisesta.

2 OSAAMISEN TUNNUSTAMISEN MITOITUKSEN PERIAATTEET

Suoritettavaan tutkintoon voidaan tunnustaa ainoastaan ammatillisia tutkinnon osia, yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, korkeakouluopintoja, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja.

Osaaminen tunnustetaan osaksi suoritettavaa tutkintoa siten kuin tutkinnon muodostumisesta pakollisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa määrätään ja mitä valinnaisen tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa mahdollistetaan ja henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovitaan.

2.1 Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet lukio-opinnoista

Koulutuksen järjestäjä tunnustaa liitteen 1 mukaisesti lukio-opintoja osaksi ammatillisen perustutkinnon yhteisiä tutkinnon osia. Opiskelijan suorittamien lukio-opintojen laajuus muutetaan osaamispisteiksi em. liitteessä kuvattujen perusteiden mukaisesti. Liitteen 1 mukaista osaamispisteiden laskentatapaa käytetään myös silloin, kun lukio-opinnoissa hankittua osaamista tunnustetaan ammatilliseen valinnaiseen tutkinnon osaan.

2.2 Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet korkeakouluopinnoista

Koulutuksen järjestäjä määrittelee suoritettavan tutkinnon muodostumisen mukaisesti valinnaisten tutkinnon osien ja osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä. Laajuus määritellään korkeakoulusuoritusten sisällön kattavuuden, vaikeusasteen ja merkittävyyden mukaan suhteessa suoritettavassa tutkinnossa edellytettyyn osaamiseen.

2.3 Osaamisen tunnustaminen valmentavassa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjä tunnustaa opiskelijan aikaisempia suorituksia ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa asetettujen yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Tunnustettavan osaamisen laajuudesta sovitaan tarvittaessa opiskelijan kanssa. Osaamista tunnustettaessa otetaan huomioon osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys.

3 ARVOSANOJEN MUUNTAMINEN

Osaaminen tunnustetaan alkuperäisten tai korotettujen arvosanojen mukaisesti.

Ammatillisen perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden hyväksytyt osaaminen arvioidaan asteikolla 1–5. Opiskelijan aikaisemmat suoritukset, jotka on arvioitu asteikon 1–3 mukaisesti, muunnetaan taulukko 1:n mukaisesti asteikolle 1–5.

Ammatillisen perustutkinnon valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin tunnustettava ammatitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tutkinnon osa tunnustetaan käyttämällä alkuperäistä hyväksytyt-arvosanaa.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnossa arviointiasteikko on hyväksytyt/hylätty. Kun opiskelijan aikaisemmin suorittamia ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osia tai korkeakoulupintoja tunnustetaan ammatti- tai erikoisammattitutkintoon, muunnetaan numeeriset arvosanat hyväksytyt-arvosanaksi.

Jos opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, tunnustamisessa käytetään päättötodistuksen arvosanoja. Jos opiskelija on suorittanut oppiaineen tai oppiaineiden oppimäärät, tunnustamisessa käytetään lukion oppiaineen arvosanaa. Jos opiskelija on suorittanut oppiaineen yksittäisiä kursseja/moduuleja, tunnustamisessa käytetään hyväksytytjen kurssien/moduulien arvosanojen aritmeettista keskiarvoa. Arvosanat muunnetaan taulukko 2:n mukaisesti.

Opiskelijan aiempien suoritusten arvosanat muunnetaan tarvittaessa taulukko 1:n ja taulukko 2:n mukaisesti.

TAULUKKO 1. ARVIOINTIASTEIKON 1–3 ARVOSANOJEN MUUNTAMINEN ARVIOINTIASTEIKON 1–5 MUKAISIKSI

ARVIOINTIASTEIKKO	
1–3	1–5
3	5
2	4
1	2

TAULUKKO 2. ARVIOINTIASTEIKON 4–10 ARVOSANOJEN MUUNTAMINEN ARVIOINTIASTEIKON 1–5 MUKAISIKSI

ARVIOINTIASTEIKKO	
4–10	1–5
erinomainen 10	5
kiitettävä 9	5
hyvä 8	4
tydyttävä 7	3
kohtalainen 6	2
välttävä 5	1
hylätty suoritus 4	-----

Liitteessä 1 on esitetty, millaisten perusteiden mukaisesti lukio-opintoja tunnustetaan ammatillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin ja niiden pakollisiin osa-alueisiin.

Liitteessä 2 on esitetty, miten ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien pakolliset osa-alueet (voimassa 1.8.2015–31.7.2018) tunnustetaan 1.8.2018 voimaan tulleisiin ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien pakollisiin osa-alueisiin.

LIITTEET

Liite 1.

Ohjetta sovelletaan tunnustettaessa lukio-opintoja ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin. Koulutuksen järjestäjä sopii valinnaisista osa-alueista opiskelijan kanssa osana henkilökohtaistamista. Lukio-opintojen osaamispisteet lasketaan siten, että kurssien määrä kerrotaan luvulla 1,5 ja opintopisteiden määrä luvulla 0,75. Jos pakollisen osa-alueen osaamispisteiden enimmäismäärä ylittyy, voidaan nämä osaamispisteet tunnustaa saman osa-alueen valinnaisiin osaamistavoitteisiin.

	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263-2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)	Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet (voimaan 1.8.2018 alkaen)		
OPPIAINE					Pakolliset osp	Valinnaiset osp
				Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp		
Äidinkieli ja kirjallisuus (eri oppimäärät)	neljä kurssia pakollisista kursseista 1–6	neljä kurssia pakollisista kursseista 1–6	8 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, • suomi • saame • viittomakieli • opiskelijan oma äidinkieli • suomi toisena kielenä • suomi viittomakielisille • romani	4	Koulutuksen järjestäjä sopii valinnaisista osa-alueista opiskelijan kanssa osana henkilökohtaistamista.
Toinen kotimainen kieli	yksi kurssi A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	yksi kurssi A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	2 opintopistettä oppiaineen A-oppimäärän tai B1-oppimäärän pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi	1	
Vieras kieli (eri oppimäärät)	kolme kurssia A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai kolme kurssia B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	kolme kurssia A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai kolme kurssia B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	6 opintopistettä oppiaineen A-oppimäärän tai B1-oppimäärän pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä	3	
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Toiminta digitaalisessa ympäristössä		

	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263-2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)	Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet (voimaan 1.8.2018 alkaen)		
OPPIAINE					Pakolliset osp	Valinnaiset osp
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavaa	Taide ja luova ilmaisu		
				Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp		
Matematiikka	kolme kurssia pitkän matematiikan pakollisista kursseista MAA1–MAA10 tai neljä kurssia lyhyen matematiikan pakollisista kursseista MAB1–MAB6	matematiikan yhteinen opintokokonaisuus MAY1 sekä kaksi kurssia pitkän matematiikan pakollisista kursseista MAA2–MAA10 tai kolme kurssia lyhyen matematiikan pakollisista kursseista MAB2–6	matematiikan yhteinen opintokokonaisuus 2 opintopistettä sekä 4 opintopistettä pitkän matematiikan pakollisia opintoja tai 6 opintopistettä lyhyen matematiikan pakollisia opintoja	Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	4	
Fysiikka	FY1	FY1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	2	
Kemia	KE1	KE1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja			
				Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp		
Yhteiskuntaoppi	YH1 ja YH2	YH1 ja YH2	4 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	2	
----	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavaa	Työelämässä toimiminen		
Opinto-ohjaus		OP2	OP2	Opiskelu- ja urasuunnittelu valmiudet	edellyttää numeerista arvosanaa lukiosta	
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavaa	Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta		

	Lukion opetus- suunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)	Lukion opetus- suunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)	Lukion opetus- suunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263- 2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)	Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet (voimaan 1.8.2018 alkaen)		
OPPIAINE					Pakolliset osp	Valinnaiset osp
Liikunta	LI1 tai LI2	LI1 tai LI2	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	2	
Terveystieto	TE1	TE1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja			
	lukion pakol- lisissa kurs- seissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakol- lisissa kurs- seissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakolli- sissa opinnoissa ei ole vastaa- vuutta	Kestävän kehi- tyksen edistä- minen		

Liite 2.

Yhteisten tutkinnon osien (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018) tunnustaminen 1.8.2018 voimaan tulleisiin ammattillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin, **pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus**. Valinnaisuuksista sovitaan opiskelijan kanssa osana henkilökohtaistamista.

Yhteiset tutkinnon osat (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018)		Pakolliset osaamistavoitteet	Yhteiset tutkinnon osat (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimaan 1.8.2018)		
3.1	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp		Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	Pakolliset osaamistavoitteet / pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus	Valinnaiset osaamistavoitteet
3.1.1	Äidinkieli	5	Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi	4	
3.1.2	Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi	1	
3.1.3	Vieraat kielet	2	Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä	3	
			Toiminta digitaalisessa ympäristössä *)	2 osp: • tunnustetaan 1 osp • suoritetaan 1 osp (tiedon hankkiminen tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista sekä laitteiden käyttäminen kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla)	
			Taide ja luova ilmaisu		
3.2	Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp		Matemaattis- luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp		
3.2.1	Matematiikka	3	Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	4 osp: • tunnustetaan 3 osp • suoritetaan 1 osp (talousmatematiikka)	
3.2.2	Fysiikka ja kemia	2	Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	2	
3.2.3	Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen *)	1		*)	
3.3.	Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp		Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp		
3.3.1	Yhteiskuntataidot	1	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	2	

Yhteiset tutkinnon osat (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018)		Pakolliset osaamistavoitteet	Yhteiset tutkinnon osat (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimaan 1.8.2018)		
3.3.2	Työelämätaidot	1	Työelämässä toimiminen	2	
3.3.3	Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta	1	
3.3.4	Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	2	
			Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet		
			Kestävän kehityksen edistäminen		
3.4	Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp	Valinnaiset osaamistavoitteet			
3.4.1	Kulttuurien tuntemus				
3.4.2	Taide ja kulttuuri				
3.4.3	Etiikka				
3.4.4	Psykologia				
3.4.5	Ympäristöosaaminen				
3.4.6	Osa-alueita kohdista 3.1.1-3.3.4				
	Suoritettujen tutkinnon osien perusteella tunnustetaan osa-alueilla 3.4.1-3.4.6				

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-6749-6
ISSN 1798-8888